

N:o 10.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående försäljning af vissa delar af förra hospitalshemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal n:o 1 i Östergötlands län; gifven Stockholms slott den 15 december 1899.

Med förmälan att byggnadsverksamheten i Motala vore mycket liflig, men att staden vore i saknad af till försäljning afsedda tomter, hvarå efterfrågan esomoftast gjorde sig gällande, hafva stadsfullmäktige i nämnda stad i en den 21 juli 1897 till Kongl. Maj:t inkommen skrift i underdånighet anhållit att för stadens utvidgande få af kronan inköpa det intill staden gränsande förra hospitalshemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Dufvedal n:o 1 i Motala socken och Aska härad af Östergötlands län.

Öfver denna ansökning hafva efter särskilda nådiga remisser underdåniga utlåtanden afgifvits af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet den 11 september 1897 och af domänstyrelsen den 18 augusti innevarande år.

Enligt hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sitt utlåtande meddelat, är ifrågavarande egendom indelad i flera arrendelotter, af hvilka hufvudgården, som är belägen omedelbart norr om Motala stad, jemlikt kammarkollegii kontrakt den 29 september 1880 och domänstyrelsens transportresolution den 23 december 1892 är utarrenderad till den 14 mars 1901 mot kontant städja af 100 kronor och årlig arrendefgift af 900 kronor. Från denna del af egendomen äro följande områden afsöndrade, nemligen enligt kongl. bref den 18 mars 1887 1 hektar 48 ar för anläggning af ny landsväg och jemlikt kongl. bref den 6 oktober 1893 23 ar 20 qvadratmeter för utvidgning af Motala verkstads jernvägsstation. Öfriga arrendelotter utgöras af dels Dufvedals mjölqvarn och såg, hvilka genom domänstyrelsens kontrakt den 24 juli 1896 utarrenderats på femton år från den 14 mars 1898 mot årlig arrendefgift af 1,300 kronor, dels ock lägenheten Sättran, som genom domänstyrelsens kontrakt den 9 mars 1888 utarrenderats på tolf år från den 14 mars 1889 mot årligt arrende af 352 kronor. Derjemte höra till egendomen åtskilliga lägenheter, som mot årliga tomtafgifter innehafvas af egarne till å lägenheterna uppförda byggnader.

Vid afgifvande af sitt utlåtande har Kongl. Maj:ts befallningshafvande utgått från det antagandet, att den underdåniga ansökningen afsåge endast hufvudgården, som hade ett taxeringsvärde af 8,000 kronor; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande anfört, bland annat, att någon särskild anledning att bibehålla denna i kronans ego ej föreläge. Då Motala stads snabba kommersiela och industriela tillväxt samt årligen ökade folkmängd medförde oafvisligt behof af ytterligare mark till byggnadstomter, funne Kongl. Maj:ts befallningshafvande sig med fästadt afseende jemväl å den högre inkomst, som genom den ifrågasatta försäljningen otvifvelaktigt skulle beredas statsverket, böra tillstyrka bifall till ansökningen, dock med vilkor att försäljningsvärdet blefve fastställt efter behörig uppskattning i förhållande till det för inköpet afsedda ändamålet samt att arrendatorns eventuella rätt tillgodosåges.

Domänstyrelsen har med sitt underdåniga utlåtande öfverlemnadt, jemte öfriga till ärendet hörande handlingar, dels instrument öfver en den 17 oktober 1898 å hufvudgården hållen uppskattning för dess förnyade utarrendering från den 14 mars 1901, dels en af t. f. förste landtmätaren Y. Ostwald år 1897 öfver hufvudgården upprättad karta med beskrifning, dels ock en af förste landtmätaren Alex. Lagergréen genom tjänstemedhjelpare år 1898 uppgjord karta och beskrifning öfver vissa till afsöndring föreslagna tomter.

Af nämnda handlingar inhemtas, bland annat,

att hufvudgården jemte ofvan omförmälda, åt enskilda personer på nyttjanderätt upplåtna lägenheter innehålla i inegor 20 har 99 ar, hvaraf 2 har 96,90 ar tomter och 14 har 30,30 ar åker, samt i utegor 34 har 28 ar, deraf 32 har 17 ar produktiv hagmark och återstoden impediment;

att uppskattningsmännen vid förberörda arrendevärdering föreslagit, att till staden för dess utvidgning för närvarande måtte upplåtas endast den del af hufvudgården, som vore belägen närmast staden och å Ostwalds karta utmärkts med en röd linie a—b—c, hvilket område hade en ytvidd af 8 har 12,80 ar och af uppskattningsmännen, med frånräknande af den areal af 60,40 ar, som upptoges af vägar, blifvit åsatt ett värde efter 60 öre för kvadratmeter af 45,144 kronor eller i rundt tal 45,000 kronor;

att, på sätt förut erinrats, åtskilliga personer, till största delen arbetare vid den närbelägna Motala mekaniska verkstad, å egendomen innehafva och bruka med dem tillhöriga bostadshus försedda lägenheter;

att dessa lägenheter, af hvilka fem äro belägna intill den till

afsöndring åt Motala stad föreslagna delen af egendomen, två i sammanhang med hufvudgårdens öfriga inegor och femton å den del af hufvudgårdens utmark, som erhållit benämningen »England», af uppskattningmännen föreslagits skola med följande områden till nedan angifna pris, vexlande mellan 30 öre och 90 öre för qvadratmeter, hembjudas sina innehafvare till inköp, nemligen:

Lägenhetens namn.	Innehafvarens namn.	Egofigur å Ost- walds karta.	Egofigur å Lager- gréens karta.	Areal i ar.	Pris för kvadrat- meter.	Salu- värde i jennadt tal.
					öre.	kronor.
Örbacken	Albertina Lindberg	21		4,60	80	370
Carlslund	Emilie Charlotta Fält	22		8,00	80	640
Grönlund	P. A. Kindman	23		5,70	80	460
Källaryd	C. G. Bråberg	26		14,60	80	1,170
Johanslund	S. V. Carlsson	27		11,50	80	920
Hästhagen	Carl Andersson	48		12,40	30	370
Småland	Carl Tinnerholm	37		12,50	70	870
England, tomt I	J. F. Fransson	{ samt delar af { 35 o. 40 }	59 a	16,42	90	1,480
dito " II	{ J. A. Godberg och C. } { J. Bergstedt }		59 b	10,53	90	950
dito " III	J. O. Höglund		58	11,60	80	930
dito " IV	{ C. J. Berglund och J. } { F. Fransson }		57	13,53	80	1,080
dito " V	C. F. Bell		56	12,40	80	990
dito " VI	Charlotta Wallqvist		55	16,01	75	1,200
dito " VII	P. Wall		54	13,78	75	1,030
dito " VIII	Börje Jonssons sterbhus		53 a	9,73	75	730
dito " IX	Aug. Sundblad		53 b	11,56	75	870
dito " Xa	A. Gefvert		52 a	4,86	75	360
dito " Xb	J. P. Lindström		52 b	2,80	75	210
dito " XI	N. P. Engman		52 c	3,96	75	300
dito " XII	A. J. Dahlgren		51	5,45	75	410
dito " XIII	A. L. Westerberg		50	6,49	75	490
dito " XIV	C. J. Stål	49	18,03	75	1,350	
				Summa 2,2645 har		17,180

att i det för åtskilliga af förenämnda lägenheter föreslagna område äfven inginge mark, som i anledning af en mellan Dufvedal och angränsande egendomen Bergsäter förrättad rågångsreglering från sistnämnda egendom tillfallit Dufvedal; samt

att nämnde lägenhetsinnehafvare förklarar sig vilja af kronan inköpa de till afsöndring föreslagna tomterna för köpeskillingar, motsvarande de tomterna åsatta saluvärden, att erläggas, köpeskillingen för Börje Jonssons sterbhusdelegares lägenhet på en gång vid tillträdet den 14 mars 1901 och de öfriga köpeskillingarne under loppet af tio år med en tiondedel årligen, för gäldande af hvilka köpeskillingar behöriga borgensförbindelser jemväl aflemnats.

Efter tagen kännedom om förenämnda, vid uppskattningsförrättningen förda instrument hafva stadsfullmäktige i Motala vid sammanträde den 15 mars innevarande år förklarar sig i anledning af det oväntadt höga värde, hvartill hufvudgården uppskattats, afstå från att inköpa denna i dess helhet, men tillkännagifvit sin önskan att för 45,000 kronor inköpa den af uppskattningsmännen till upplåtande åt staden föreslagna del af egendomen, oafsedt att de å Ostwalds karta med n:ris 21, 22, 23, 26 och 27 betecknade lägenheterna ej komme att i köpet ingå. I sammanhang härmed hafva stadsfullmäktige tillika hemställt, att, om äfven en önskvärd nedsättning af värderingssumman icke skulle kunna beviljas, åtminstone det längsta möjliga betalningsanstånd måtte medgifvas, enär utöfver köpesumman dryga kostnader erfordrades för ifrågavarande delvis sankta områdes torrläggning samt indelning i tomter och kvadrater, och staden derjemte för närvarande hade att vidkännas andra högst betydliga omkostnader för vattenledning med mera.

Vid insändande till domänstyrelsen af förenämnda, af styrelsen till Kongl. Maj:t öfverlemnade handlingar har Kongl. Maj:ts befallningshafvande anfört, bland annat, att den del af egendomen Dufvedal, som nu vore ifrågasatt att till Motala stad upplåtas, otvifvelaktigt på grund af sitt läge omedelbart invid dels nämnda stad och dels Motala mekaniska verkstad samt egornas sträckning mellan Motala och Motala verkstads jernvägsstationer egde ett högt värde, som bäst tillgodogjordes genom försäljning af byggnadsplatser. Det af uppskattningsmännen för ifrågavarande område föreslagna pris af 45,000 kronor, beräknadt för kvadratmeter, förefölle måhända icke högt vid jämförelse med priset å de enskilda lägenheterna, men i betraktande deraf att en areal af 7,5240 har kunde på en gång försäljas samt att Motala stad genom gatuanläggningar och

andra omkostnader samt ränteförlust måste vidkännas ganska afsevärda upppoffringar, innan jorden kunde upplåtas till tomter för bebyggande, ansåge Kongl. Maj:ts befallningshafvande priset, 60 öre för kvadratmeter, vara tillräckligt, helst det ej finge förbises, att genom omförmälda områdes iordningställande med gator och belysning med mera såväl återstoden af Dufvedals hufvudgård som ock den angränsande kronodomänen Bondebacka komme att stiga i värde. Att i fråga om betalningstiden bevilja Motala stad någon särskild förmån syntes deremot icke vara behöfligt, utan borde köpeskillingen erläggas vid tillträdet. Hvad anginge de till afsöndring föreslagna tjugutva lägenheterna, å hvilka funnes enskilda personer tillhöriga bostadshus, tillstyrkte Kongl. Maj:ts befallningshafvande deras försäljning med de områden och till de pris, uppskattningsmännen föreslagit.

Jemte meddelande att förenämnda rågångsreglering, som med deraf föranledt egoutbyte mellan Dufvedal och Bergsäter egt rum i sammanhang med en å sistnämnda egendom förrättad hemmansklyfning, blifvit i behörig ordning af egodelningsrätt faststæld, har domänstyrelsen för egen del anfört, att, då det område, Motala stad önskade förvärfva, icke, såvidt styrelsen hade sig bekant, vore för något statsändamål erforderligt, samt det af staden gjorda köpeanbud syntes fullt antagligt, styrelsen ej hade något att erinra mot att samma område, som äfven med tillägg af de till afyttring åt innehafvarne nu föreslagna lägenheterna och förut från Dufvedal afsöndrad mark ej uppginge till en femtedel af Dufvedals egoområde, afsöndrades och till Motala stad för ofvan angifna ändamål försåldes. Hvad anginge de af förenämnda lägenhetsinnehafvare afgifna köpeanbud å de af dem bebodda lägenheter, funne styrelsen äfven dessa anbud böra antagas, enär derigenom, på samma gång staten fördelaktigt afyttrade sin mark, en del af traktens arbetarebefolkning komme i tillfälle att förvärfva egna hem.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande, å den af t. f. förste landtmätaren Ostwald upprättade karta af linien a-b-c i norr begränsade område af Dufvedals hufvudgård, hvilket område, med frånräknande af den areal om 60,40 ar, som tagits i anspråk till vägar, innehåller en ytvidd af 7 har 52,40 ar, må från egendomen afsöndras och, med tillträdesrätt den 14 mars 1901, till Motala stad försäljas mot köpeskillning, som skall på stadens bekostnad bestämmas i den ordning, som i kongl. förordningen den 14 april 1866 är föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, dock att köpeskillingen icke må un-

derstiga 45,000 kronor, samt under vilkor i öfrigt att köpeskillingen senast den 14 mars 1901 till Östergötlands läns ränteri inlevereras, att staden ensam vidkännes kostnaden för lagfart å området, samt att staden upprättar och för framtiden underhåller laggilt stängsel i det inköpta områdets gräns mot den i kronans ego fortfarande befintliga del af egendomen,

dels att förenämnda tjugutvå med enskilde tillhöriga bostadshus försedda lägenheter med de för lägenheterna i uppskattningsinstrumentet föreslagna områden må hvar för sig från egendomen afsöndras och försäljas, en hvar till sin innehafvare, med tillträdesrätt den 14 mars 1901 och för de vid uppskattningsförrättningen bestämda köpeskillingar, att i länets landtränteri inbetalas, köpeskillingen för Börje Jonssons sterbusdelegares lägenhet vid tillträdet och köpeskillingarne för de öfriga lägenheterna under loppet af tio år med en tiondedel årligen,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar komma att inflyta, må, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR

Hans Wachtmeister.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 december
1899.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Statsråden: **WIKBLAD**,
ANNERSTEDT,
herr **VON KRUSENSTJERNA**,
grefve **WACHTMEISTER**,
CLAËSON,
DYRSSEN,
RESTADIUS.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet grefve Wachtmeister
föredrog vidare:

Stadsfullmäktiges i Motala underdåniga skrifvelse den 21 juli 1897,
deri stadsfullmäktige — med förmålan att byggnadsverksamheten i nämnda
stad vore mycket liflig, men att staden vore i saknad af till försäljning
afsedda tomter, hvarå efterfrågan esomoftast gjorde sig gällande — an-
hållit att för stadens utvidgande få af kronan inköpa det intill staden
gränsande förra hospitalshemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Dufvedal n:o 1 i Motala
socken och Aska härad af Östergötlands län, i hvilket ärende Kongl.
Maj:ts befallningshafvande i länet och domänstyrelsen hvar för sig af-
gifvit infordradt underdånigt utlåtande, af hvilka utlåtanden jemte öfriga
till ärendet hörande handlingar inhemtades, bland annat,

att ifrågavarande egendom vore indelad i flera arrendelotter, af hvilka hufvudgården utarrenderats till den 14 mars 1901, hvarjemte till egendomen hörde åtskilliga lägenheter, som mot årliga tomtafgifter innehades af egarne till å lägenheterna uppförda byggnader;

att enligt instrument öfver en den 17 oktober 1898 å hufvudgården hållen uppskattning för dess förnyade utarrendering från den 14 mars 1901 uppskattningsmännen föreslagit, att till staden för dess utvidgning för närvarande måtte upplåtas endast den del af hufvudgården, som å en af t. f. förste landtmätaren Y. Ostwald år 1897 öfver hufvudgården upprättad karta utmärkts med en röd linie a-b-c, hvilket område hade en ytvidd af 8 har 12,80 ar och af uppskattningsmännen, med frånräknande af den areal af 60,40 ar, som upptoges af vägar, blifvit åsatt ett värde af i rundt tal 45,000 kronor;

att ofvan omförmälda lägenheter, tjugutvå till antalet, af uppskattningsmännen föreslagits skola med angifna områden till olika priser, vexlande mellan 30 öre och 90 öre för qvadratmeter, till inköp hembjudas innehafvarne, samt att dessa förklarar sig vilja inköpa lägenheterna mot erläggande af de utaf uppskattningsmännen bestämda köpeskillingar att erläggas, köpeskillingen för en lägenhet, nemligen den Börje Jonssons sterbhusdelegare tillhöriga, på en gång vid tillträdet och de öfriga under loppet af tio år med en tiondedel årligen; samt

att stadsfullmäktige vid sammanträde den 15 mars innevarande år förklarar sig afstå från att inköpa hufvudgården i dess helhet, men tillkännagifvit sig önska att för 45,000 kronor inköpa den af uppskattningsmännen till upplåtande åt staden föreslagna del af egendomen.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, dels att ifrågavarande, å den af t. f. förste landtmätaren Ostwald upprättade karta af linien a-b-c i norr begränsade område af Dufvedals hufvudgård, hvilket område, med frånräknande af den areal om 60,40 ar, som tagits i anspråk till vägar, innehölle en ytvidd af 7 har 52,40 ar, måtte från egendomen afsöndras och, med tillträdesrätt den 14 mars 1901, till Motala stad försäljas mot köpeskilling, som skulle på stadens bekostnad bestämmas i den ordning, som i nådiga förordningen den 14 april 1866 vore föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, dock att köpeskillingen icke finge understiga 45,000 kronor, samt under vilkor i öfrigt att köpeskillingen senast den 14 mars 1901 till Östergötlands läns ränteri inlevererades, att staden ensam vidkändes kostnaden för lagfart å området, samt att

staden upprättade och för framtiden underhölle laggilt stängsel i det inköpta områdets gräns mot den i kronans ego fortfarande befintliga del af egendomen,

dels att förenämnda tjugutvå med enskilde tillhöriga bostadshus försedda lägenheter med de för lägenheterna i uppskattningsinstrumentet föreslagna områden finge hvar för sig från egendomen afsöndras och försäljas, en hvar till sin innehafvare, med tillträdesrätt den 14 mars 1901 och för de vid uppskattningsförrättningen bestämda köpeskillingar, att i länets landtränteri inbetalas, köpeskillingen för Börje Jonssons sterbhusdelegares lägenhet vid tillträdet och köpeskillingarne för de öfriga lägenheterna under loppet af tio år med en tiondedel årligen,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar komme att inflyta, finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Waldemar Roos.